

Projekt

z dnia 5 grudnia 2018 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR II/.../18
RADY GMINY ŚLIWICE**

z dnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii
w Gminie Śliwice na rok 2019**

Na podstawie art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz.U. z 2018 poz. 2137) oraz art.10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2018 r. poz. 1030 z późn.zm.¹⁾), Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć „Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii” w Gminie Śliwice na rok 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2018 r. poz.1490, poz. 1669

Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Śliwice na 2019 rok

Wprowadzenie

W grupie wielu problemów społecznych jakie występują w naszym kraju problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z faktu, że dotyczą wielu sfer naszego życia i powodują wielorakie szkody. Większość osób nadużywających bądź uzależnionych od alkoholu nie leczy się, a wielu z nich nie jest świadoma, że dawno przekroczyła próg szkodliwego używania tej substancji. Niezależnie od skali, a także ilości podejmowanych działań, problem alkoholowy jest przyczyną wielu negatywnych zjawisk społecznych i ekonomicznych. Jednak przede wszystkim jest zawsze wielką tragedią zarówno dla każdej uzależnionej osoby, jak i jej rodziny (osób współuzależnionych), wywiera piętno na dzieciach i rzutuje na ich dalsze życie.

Niepokojącym zjawiskiem jest także narkomania. Niesie ona ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia, doprowadza do chorób zakaźnych tj.: HIV, zakażenia wirusem żółtaczki typu B i C, infekcji przenoszonych drogą płciową, gruźlicy. Zażywanie narkotyków doprowadza do zgonów nie tylko wśród osób uzależnionych czy też nadużywających tych substancji, ale także osób eksperymentujących.

Polski model rozwiązywania problemów uzależnień zakłada, iż większość kompetencji i zadań zlokalizowanych jest na poziomie Gminy. To właśnie Gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze kierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiec i minimalizować skutki alkoholizmu i narkomanii, a także edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, czy radzenia sobie z sytuacją trudną bądź konfliktową. Uczyć jak skutecznie, bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzebne „podpieranie się” substancjami uzależniającymi. Uczyć umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia.

I. Podstawy prawne programu:

- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz.U. z 2018 r., poz.2137).
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2018 r., poz. 1030 z późn.zm.).

II. Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii:

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii powstał w oparciu o lokalną diagnozę problemów, która została dokonana na podstawie danych pochodzących z instytucji zajmujących się problematyką uzależnień: Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, Posterunku Policji w Śliwicach , Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śliwicach.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na około 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na około 2,5 mln.

W naszej Gminie szacuje się, że liczba osób uzależnionych od alkoholu to około 200.

Liczba dorosłych w otoczeniu alkoholika (współmałżonek, rodzice) – to około 250 osób.

Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików – 250 osób.

Osoby pijące szkodliwie – około 350 osób.

Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym – około 250 osób.

Danych o skali zjawiska dostarcza również Punkt Konsultacyjno – Informacyjny w Śliwicach. Poniższa tabela przedstawia informacje w następującym zakresie:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Porady dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków	64	62	56
Porady dla osób współuzależnionych	22	19	11
Porady dla ofiar przemocy w rodzinie	2	4	2

Liczby porad udzielanych w Punkcie wskazują na konieczność kontynuowania działalności tego typu placówki, bowiem fachową pomoc otrzymują tam nie tylko osoby mające problem z alkoholem, ale także członkowie rodzin jako osoby współuzależnione i doznające przemocy. Wzrost świadomości społecznej na temat konsekwencji, jakie wynikają z życia z osobą uzależnioną (problemy zdrowotne: zaburzenia psychosomatyczne, problemy emocjonalne, stresowe) stanowi powód, że mieszkańcy naszej Gminy korzystają z porad i pomocy niesionej przez terapeutów w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.

O skali problemów alkoholowych informuje nas także Posterunek Policji w Śliwicach. Poniższa tabela przedstawia informację w zakresie postępowań przygotowawczych dotyczących nietrzeźwych kierujących pojazdami silnikowymi i rowerowymi:

	2016	2017	2018
Nietrzeźwi kierujący pojazdami silnikowym	8	10	10
Nietrzeźwi kierujący rowerami	5	8	8

Sprawcy przemocy domowej (w tym będący pod działaniem alkoholu):

2016	2017	2018
0	3	5

Przestępczość narkotykową przedstawia następująca tabela:

	2016	2017	2018
Ilość stwierdzonych przestępstw narkotycznych	0	4	0
Ilość wszczętych postępowań dotyczących przestępczości narkotykowej	0	4	0

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach udziela pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym. Poniższa tabela przedstawia dane w tym zakresie:

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej GOPS	271	302	209
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej GOPS, objęta tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu	0	1	1
Środki finansowe przeznaczone przez GOPS na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	0 zł	50 zł	100 zł

Kwoty dofinansowania przeznaczone na potrzeby ww. rodzin przeznaczone były na bony żywnościowe do wykorzystania w sklepach.

Liczba osób objętych działaniami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śliwicach przedstawia się następująco:

Rok	Liczba osób objętych działaniami Komisji, w tym:		Wnioski wysłane do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu, w tym:	
	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
2016	11	1	0	0
2017	17	4	3	2
2018	9	2	3	2

Instytucją kierującą największą liczbę wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego jest Posterunek Policji w Śliwicach, co niewątpliwie jest związane z podejmowanymi interwencjami domowymi. Z wnioskami występują również członkowie rodzin czy sąsiedzi.

Nadmierne spożywanie alkoholu jest często powodem stosowania przemocy w rodzinie. Jak wynika z prowadzonych statystyk spośród sprawców przemocy domowej zdecydowana większość, znajdowała się pod wpływem alkoholu.

W naszej społeczności przemoc w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym stanowi duży problem. Coraz więcej rodzin z własnej inicjatywy występuje do Komisji z wnioskiem o leczenie z uzależnienia osób dotkniętych ww. problemem.

Na terenie Gminy Śliwice na dzień 30.11.2018 r., zarejestrowanych było 27 Punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Analizę danych z lat 2016 – 2018 przedstawia poniższa tabela:

Rok	Punkty sprzedaży – ogółem	Punkty Sprzedaży – sklepy	Punkty sprzedaży – gastronomia
2016	26	21	5
2017	25	21	4
2018	26	21	5

Kolejna tabela przedstawia wpływy środków pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

Rok	Wpływy
2016	61.555
2017	73.647
2018 (na 30.11.18)	72.597

III. Cele programu

Cele szczegółowe programu:

- 1) Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów i zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i narkotyków,
- 2) Przeciwdziałanie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkomani wśród dzieci i młodzieży na terenie Gminy Śliwice,
- 3) Zwiększenie wiedzy na temat szkód spowodowanych przez alkohol i narkotyki.

Cele szczegółowe:

Lp.	Cele szczegółowe	Działania	Wskaźniki osiągnięcia celów	Realizatorzy
1.1	Diagnozowanie problemów alkoholowych i narkomanii w Gminie Śliwice	Monitorowanie problemu nadużywania alkoholu i narkotyków	- dane pochodzące z instytucji działających w obszarze pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i narkomanii	Gmina Śliwice, Posterunek Policji, GOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjny
1.2	Udzielanie pomocy osobom uzależnionym od	Działalność GKRPA i Punktu Konsultacyjnego	- liczba prowadzonych postępowań	Gmina Śliwice, GKRPA, Punkt Konsultacyjny

	alkoholu i narkotyków		w ramach zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego; - liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego - liczba osób wyrażających zgodę na dobrowolne leczenie w poradni, - liczba udzielonych porad	
2.1	Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w szkołach	Prowadzenie programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży Organizacja zajęć edukacyjnych z udziałem terapeuty dla uczniów szkół ponadpodstawowych	- liczba dzieci objętych programem profilaktycznym, - liczba szkół, w których przeprowadzone były zajęcia, - liczba młodzieży uczestnicząca w zajęciach	Gmina Śliwice, szkoły gminne, szkoły ponadpodstawowe
2.2	Udzielanie pomocy i wsparcia dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym	Prowadzenie zajęć w świetlicach	- liczba dzieci korzystających z zajęć, - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	Gmina Śliwice, szkoły gminne, organizacje pozarządowe i kościelne, parafia
3.1	Prowadzenie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i narkomanii	Organizacja szkoleń, konferencji, warsztatów	- liczba osób uczestniczących w szkoleniach i konferencjach	Gmina Śliwice
3.2	Prowadzenie edukacji społecznej	Udział w kampaniach edukacyjnych Zakup ulotek, broszur i publikacji informacyjno-edukacyjnych Organizacja jednorazowych, krótkofalowych akcji	- działania podjęte w ramach kampanii, - liczba zakupionych publikacji - liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w imprezach	Gmina Śliwice Gmina Śliwice, organizacje pozarządowe, szkoły

Cele Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na rok 2019 będą realizowane poprzez działania w pięciu grupach tematycznych:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Powyższe zadanie będzie realizowane poprzez:

- prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowym,
- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla pracowników podnoszących kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi, narkomanii oraz ofiar przemocy w rodzinie,
- wspieranie środowisk samopomocy,
- poprawa warunków i modernizacja bazy lokalowej,
- zakup i dystrybucja materiałów informatycznych,
- prowadzenie badań w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnień.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej

Powyższe zadanie będzie realizowane poprzez:

- podejmowanie czynności zmierzających do leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – finansowanie bieżącej działalności Punktu Konsultacyjnego,
- prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych – edukacja publiczna – rozprowadzanie ulotek, broszur, poradników.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Powyższe zadanie realizowane będzie poprzez:

- organizowanie i prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży dotyczących problemów uzależnień w szczególności od alkoholu i narkotyków – prowadzenie programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka w formie szkolnych programów terapeutycznych, obozów terapeutycznych organizowanych w oparciu o pisemny program zajęć,
- zapewnienie materiałów dydaktycznych do prowadzenia działalności profilaktycznej – organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla młodzieży,
- rozszerzenie programów profilaktycznych dla młodzieży o różne formy zajęć sportowych – edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji: nikotynowej, alkoholowej i wszelkich używek zmieniających świadomość.

4. Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami.

Powyższe zadanie będzie realizowane poprzez:

- wydawanie opinii przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śliwicach dotyczących lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych – wydawanie postanowień jednorazowych na sprzedaż alkoholu podczas imprez,
- kontrolę przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

5. Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śliwicach

Powyższe zadanie realizowane będzie poprzez:

- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego,
- prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

- współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- pokrywanie kosztów sądowych w sprawach o zastosowanie leczenia odwykowego, w których Komisja jako wnioskodawca zobowiązana jest uiścić należności z tytułu powołania biegłych sądowych,
- podejmowanie działań służących ustaleniu, czy osoba nadużywająca alkoholu stosuje przemoc domową wobec osób najbliższych oraz inicjowanie pomocy dla ofiar.

Członkowie Gminnej Komisji otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji każdorazowo w wysokości 100,00zł. Za przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży otrzymują wynagrodzenie w wysokości 50,00zł bez względu na ilość kontrolowanych punktów w ramach jednej kontroli wynikającej z planu ustalonego przez Komisję.

Harmonogram zadań z zakresu Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii przewidzianych do realizacji w 2019 roku

Lp.	ZADANIE	Plan na 2019r.	Alkoholizm	Narkomania
1.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Śliwicach	14.000,00	12.000,00	2.000,00
2.	Zakup materiałów do prowadzenia zajęć z dziećmi w świetlicach, zakup nagród i środków żywności	11.300,00	7.800,00	3.500,00
3.	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży	25.500,00	23.500,00	2.000,00
4.	Organizacja imprez profilaktycznych	7.500,00	7.500,00	0,00
5.	Organizacja i przeprowadzenie wykładów, warsztatów, szkoleń, zakup literatury, broszur, plakatów o tematyce uzależnień oraz programów edukacyjnych	9.000,00	6.500,00	2.500,00
6.	Diety dla członków komisji i składki na ubezpieczenia społeczne	1.200,00	1.200,00	0,00
7.	Wydawanie opinii biegłych w zakresie uzależnienia	1.500,00	1.500,00	0,00
8.	Realizacja Programu Przemocy w Rodzinie	4.000,00	4.000,00	0,00
9.	Szkolenia dla członków GKRPA	1.000,00	1.000,00	0,00
RAZEM:		75.000,00	65.000,00	10.000,00

Uzasadnienie

Niniejsza uchwała została przygotowana w związku z koniecznością zapewnienia odpowiednich warunków, szczególnie finansowych dotyczących prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz uzależnienia od środków odurzających, a także integracją społeczną osób uzależnionych. Powyższe jest zgodne z art.4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art.10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, które w sposób szczegółowy określają zadania samorządu w powyższym zakresie.